

Gang for alle eller til et aarligt Bidrag, harmonerer det nemlig meget daarlignt dermed at fastsætte alene en Minimumserstatningssum i § 3. Skal Bestemmelsen overhovedet kunne accepteres, maa der ogsaa tages Hensyn til, at Erstatningen kan blive alternativt fastsat enten til en aarlig Understøttelse eller til en Erstatningssum en Gang for alle. Den ærede Ordfører kom saa tilbage til de Indvendinger, der vare rejste mod Ændringsforslag under Nr. 3, og henviste til, at den deri omtalte Regel i Preussen havde været gældende siden 1838 og ikke havde givet Anledning til Klage. Hertil skal jeg kun sige, at det vil være vanskeligt at drage Slutninger fra en saadan Bestemmelses Anvendelse i fremmede Lande, naar man slet ikke har nogen Oplysning om, paa hvilken Maade den anvendes der, hvorledes Domstolene have fortolket den, og om denne Fortolkning vil være stemmende med den Maade, hvorpaa Domstolene her ville fortolke *vis major*. Det er dog et Spørgsmaal, om der ikke her kan blive rejst Klage over en Anvendelse, som der ikke vilde blive rejst Klage over i Preussen. Denne Henvisning synes mig derfor ikke at være af nogen Betydning. Den ærede Ordfører vilde dernæst paavise forskellige Tilfælde, hvor Indførelsen af Bestemmelsen om *vis major* i Sammenligning med Bestemmelsen efter Landstingets Forslag i § 1, 1ste Stykke, vilde kunne føre til et skærpet Ansvar for Jærnbannedriften, og henviste til saadanne Eksempler, hvor der kunde indtræde uformodet Sygdom hos Personalet eller uformodet Bræk paa Materiellet, for hvilket der i Virkeligheden ikke kan paalægges Jærnbannedriften noget Ansvar. Jeg vil spørge det ærede Medlem, hvad Mening der da er med, at Forslaget, som det er affattet fra Flertallets Side, kommer til at lyde saaledes: „eller at denne skyldes tvingende Magt og *saaledes* ikke kunde være afværget ved den Agtpaaagivenhed og Omhu“ o. s. v. Der er jo saaledes netop henvist til, at det skal bevises, at det er et Tilfælde, som ikke kunde være afværget. Det kan man ikke komme bort fra, at her sidestilles disse to Begreber, at det skyldes tvingende Magt, og at det ikke kunde være afværget ved Agtpaaagivenhed. Jeg tror ikke, at disse Tilfælde, selv efter denne Affattelse, vilde kunne komme ind under Bestemmelserne. De Udtalelser, der fremkom i Landstinget om, at det i og for sig kunde være heldigt at indføre de tyske Bestemmelser om „vis major“, skal jeg ikke bestride, for saa vidt som jeg erkender, at saadanne Udtalelser ere faldne; men efter

hvad jeg før sagde, ville vi ved Indførelsen af en virkelig „vis major“-Regel faa en ganske anden Regel frem end den, Flertallet tilsigter. Jeg tror, at vi vilde komme ind paa en for Jærnbannedriften mere lempelig Regel, nemlig til en almindelig Begrebsbestemmelse, som vilde diskulperer Jærnbannedriften, selv om det kan paavises, at Ulykken ved større Agtpaaagivenhed kunde have været undgaaet. Det er derfor min Opfattelse af Landstingets Affattelse af første Stykke af § 1, at man i Virkeligheden har givet en Regel, der er skarpere, end hvis man virkelig havde indført en vis-major-Regel. — Jeg erkender, at der med Rette kan rejses Spørgsmaal om, hvorvidt Udtrykket i § 1 „Driftsindretninger“ finder Anvendelse saavel paa det egentlige Jærnbannedriften som paa det Materiel, der hører til Statsbannedriften Søfartsforbindelser. Jeg skal hertil sige, at det maaske ikke ved Lovforslagets tidligere Behandling har staaet ret klart, i hvilket Omfang man skulde opfatte dette Udtryk, men jeg tror, at man ikke bør opfatte Udtrykket videre — i alt Fald tror jeg, at det, hvis det giver Anledning til Tvetydighed, bør indskrænkes til kun at omfatte det egentlige Jærnbannedriften ved Driften paa Landjorden og Dampfærgerne. Dampfærgerne staa jo paa Grænsen af, hvad man kan kalde egentlig Jærnbannedriften, og Skibe, der høre til Statsbannedriften, idet en Del af Materiellet om Bord paa Dampfærgerne er indrettet særlig med det rullende Materiel for Øje, ligesom Dampfærgerne jo ogsaa befordre Jærnbannedriften. Derfor vil jeg ikke være betænkelig ved at anvende Lovens Bestemmelser paa Dampfærgerne. Hvad derimod Skibe angaar — og herved tænker jeg egentlig kun paa de Skibe, der henhører til Routen Korsør—Kiel — tror jeg ikke, at det har været Tanken med Loven at anvende de ret strenge Erstatningsregler, som af Hensyn til den særlige Fare ved Jærnbannedriften gives her, paa saadan eventuel Søskade. Der forekommer mig ikke at være Grund til at overføre disse Regler paa eventuel Søskade, naar den finder Sted ved Benyttelsen af Statsbannedriften Skibe. Jeg tror derfor, at der kunde være Grund til at tage under Overvejelse at indføre en Bestemmelse, hvorved Skibe, der tilhøre Statsbannedriften, undtages fra at falde ind under Loven. Det var jo en Ændring, som let kunde foretages.

Svend Høgsbro: Den ærede Ordfører henviste i Forsvaret for Ændringsforslaget Nr. 3 til, at man i Preussen havde